

állítás zárva tart. A Nácik gyűjteménye 1998-ban állt össze, világszerte több helyen bemutatták, köztük az Egyesült Államokban, Londonban és Berlinben, sőt anyaga könyv alakban is megjelent. Olbrychski akciója az első tiltakozás volt a bemutató ellen. [MTI]

Kép-telenség

Romankovics Edit – Takáts Rita

Csoport: Általános iskola 7. osztályosoknak.

Tanulási terület: Az itáliai reneszánsz, önmagam tisztázása egy megalázó helyzetben, kollektív döntéshozatal, vezetői felelősség.

Kontextus:

- kor: itáliai reneszánsz (1400-as évek)
- helyszín: toscanai kisváros
- szerepeink: a városi tanács köztisztelőben álló tagjai (nemesek, gazdag kereskedők)

Téma: A város vezetői úgy határoznak, hogy mindnyájuk portréját megfestetik azzal a céllal, hogy azokat a városházán kiállítsák. A kor hagyományaihoz híven egy híres festőcsoportot bíznak meg a munkával, akik vázlatokat készítenek az urakról. A vázlatok alapján készülnének el az idealizált portrék, de a festők a hírnév és a botrány reményében bemutatják egy vásáron az urakat korántsem kedvező megvilágításban ábrázoló képeket.

Fókusz: Hogyan viselkedhetünk akkor, ha a közösséggel szemben vezetőként olyan kínos, megalázó helyzetbe kerülünk, amit nem mi idéztünk elő?¹⁴

I. Kontextusépítés

Térkép és beszélgetés

Az olasz kisváros térképét – mely a városi tanács üléstermében található – tanulmányozva a résztvevők tanári kérdések segítségével felelevenítik, összegyűjtik a korról már meglévő ismereteiket. Lényeges információk:

- A polgárság saját identitását keresi, ennek szolgálatára virágozik fel a reneszánsz művészet.
- A kereskedelem nyomán virágzó városokról van szó.
- A vezetésre már nem elég pusztán születni, hanem tenni is kell a városért.
- A humanizmus, mint a reneszánsz ideológiája.

Szerepfelajánlás

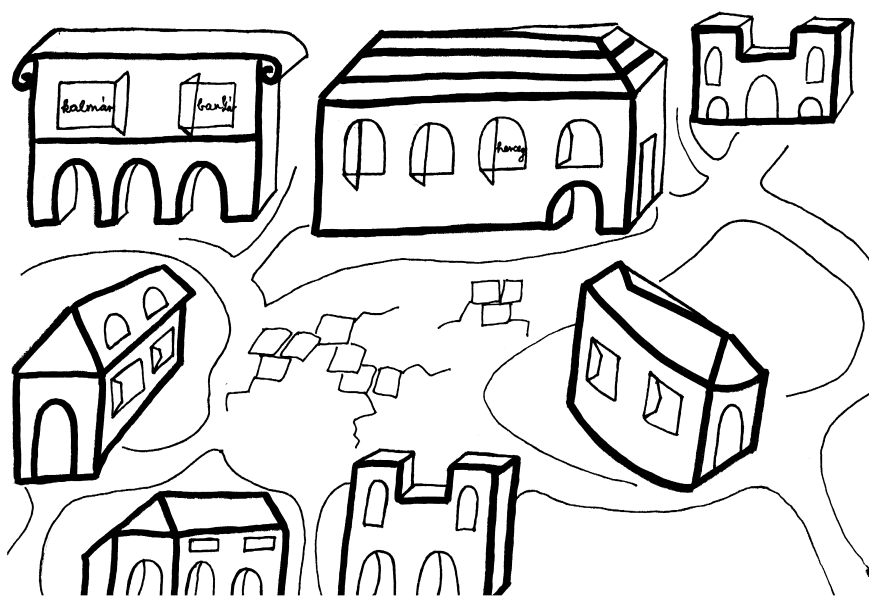
A résztvevőknek a városi tanács tagjainak szerepét ajánlja a drámatanár. Lényeges, hogy nem egy korrupt, romlott vezetésről van szó, hanem olyan urakról, akik maguk nagyon sokat tettek a városért.

Szerepválasztás

A város térképén a fontosabb épületek láthatók, az ablakokból szerepkártyák húzhatók ki, melyek segítségével a résztvevők szerepet választhatnak. A szerepkártyák nem neveket, hanem foglalkozásokat és pozíciókat tartalmaznak.

Gyűlés: a városi tanács első ülése

A résztvevőket arra kéri a drámatanár

¹⁴ Az I. DRÁMAÓRA-ÍRÓ VERSENY 1. díjas alkotása. (A szerk.)

nár, hogy a gyűlés előtt gondolják végig, mely fontos – a város érdekében végzett – cselekedetük miatt választották őket be a város vezetői közé. A tanácsstagok felszínesen már ismerik egymást, hiszen egy városban élnek, de ezen az első gyűlésen mindenki bemutatkozik. A bemutatkozások után a drámatanár (a városi tanács vezetőjének szerepében) arra kéri a tanács tagjait, hogy vitassák meg, milyen terveik vannak a város további felvirágoztatása érdekében.

Kiscsoportos improvizációk

Avatások: az új piac megnyitása, új templom felavatása, az új városháza átadása.
Segítségnyújtás a város lakóknak.

A jelenetek célja: a városi tanács munkájának pozitív bemutatása.

Tanári narráció:

Az új városháza felavatása után a tanács úgy döntött, hogy a tanácsstagokról egész alakos portét rendelnek. Ezek elkészítésével a legjobb festőket bízták meg. A kor szokásaihoz híven a festők több hétig – különböző élethelyzetekben – vázlatokat készítenek az urakról, s később ezek alapján festik meg idealizált portréjukat. (A város atyák elfoglaltsága sem engedi, hogy heteken át modellt üljenek...) A munka során a festők törvényszerűen olyan helyzetekben is látták vezetőiket, melyben a városlakók soha.

Kiscsoportos állóképek

Minden kiscsoport elkészít három olyan állóképet, amelyeken a város vezetői ezekben a városlakók által soha nem látott, gyakran kínos helyzetekben láthatók.

Hangfelvétel

A festők egy kötetlen kocsmai beszélgetés során kitalálják, hogy kiállítás rendeznek az új piacon a vázlatokból. Motivációk: a művészet megújítása (kevésbé idealizált, inkább a valósághoz hívebb ábrázolás), feltűnés-keltés, hírnevük nagyobbitása és a vázlatok eladásából remélt nagy összeg megszerzése.

Szoborjáték

Mindenki elkészíti az általa játszott városi vezetőről készült legkínosabb festményt, amely szerepel a kiállításon.

Térmeghatározás: berendezzük a vásári pavilonokat székekből, erre kerülnek a „képek” (szobrok), később a székek jelzik a képek helyét.

Egész csoportos improvizáció

Az előzőleg kialakított térbe megérkeznek – szerepben! – a városi vezetők. A drámatanár a városi tanács vezetőjét játssza továbbra is (az ördög ügyvédje szereptípus megtestesítője): provokálhat, illetve a festők mellé állhat – attól függően, hogy a résztvevők hogyan reagálnak.

Szerepen kívüli egyeztetés

Megbeszéljük az improvizáció alatt történeteket és összegyűjtjük szerepen kívül, hogy milyen következményei lehetnek a kiállításnak a magánéletükben és a közéletben, valamint tisztázzuk, hogyan reagálhatnak ezekre a város vezetői.

Pletykajáték

A játék célja a városi vezetők kínos helyzetének elmélyítése.

II. Döntés

Gyűlés

Döntéshozatal arról, hogy miként cselekedjünk. A drámatanár (továbbra is az ördög ügyvédje szerepkörben) felhívja a döntéshozók figyelmét arra, hogy a város számára fontos a művészet/művészek pártolása is.

A gyűlés közben a tanár a megfelelő pontokon – szerepben – leveleket, üzeneteket ismertethet, amelyek árnyalják a döntés motívumait. Például:

- Levél a fejedelemtől, amely ujjongva üdvözli a művészek kezdeményezését.
- Egy szomszéd város felfüggeszti a kereskedelmi együttműködést a botrány miatt stb.

III. A döntés után

1. Ha úgy döntenek a város vezetői, hogy száműzik vagy keményen megbüntetik a festőket

Fórum színház: A drámatanár a festők vezetőjét játssza, aki megpróbálja meggyőzni a tanácsot arról, hogy változtasson döntésén. Egy résztvevő pedig a városi tanácsot képviseli, neki adhatnak tanácsot a többiek.

2. Ha úgy döntenek, hogy viselik a botrány következményeit

Kiscsoportokban írásokat készítünk a korabeli krónikába az ezt követő eseményekről „Kép-telenség” címmel.

3. Erényt kovácsolnak a botrányból, ők lesznek a mecénásai az új művészeti irányzatnak

Rövid művészettörténeti tanulmány az új művészeti ág megszületésének mikéntjéről.

Néhány (utólagos) kiegészítés a drámaórához

Ha netán valaki úgy döntene, hogy gyakorlatban szeretné kipróbálni a fenti órát, javasolom néhány részlet át-gondolását. A következőkben szeretném felhívni a figyelmet azokra a pontokra, ahol a drámaóra színesebbé, érdekesebbé tehető. Szándékosan – bízva a „felhasználók” kreativitásában – nem írok konkrét játékötleleteket. Úgy gondolom, számtalan megoldás kerülhet elő e problémák orvoslására, és a formai kérdésekben döntsön ki-ki ízlése szerint.

1. Tegyük színesebbé, érdekesebbé a kontextusépítést!

- A fenti drámaóra feltételezi, hogy a résztvevők már rendelkeznek előzetes ismeretekkel a reneszánsz kultúráról (ezért készült 7. osztályos gyerekek számára). Ennek ellenére a kontextusépítő szakasz elején szereplő információgyűjtő beszélgetés unalmassá válhat. Ezt megelőzhetjük azzal, ha játékos feladatok váltják ki a hosszú beszélgetést.
- Szintén a kontextusépítő szakaszban szerepel a résztvevők szerepben való bemutatkozása a városi tanács első gyűlésén. Ennek egy része szintén kiváltható játékosabb formával. Azaz, ha nem csak elmesélik, hanem el is játsszák a résztvevők a városért tett jó cselekedeteiket.
- Érdeemes lehet a kontextusépítésbe több olyan játékot is beépíteni, ami bemutatja, árnyalja a városi tanács tagjai között lévő viszonyokat.

2. Nehezítsük meg még jobban a döntést!

- A drámaóra azon szakasza, amikor egy gyűlés keretén belül kell eldönteniük a résztvevőknek, hogy miként reagáljanak a kiállításra, még színesebbé tehető, ha különböző peremfeltételek folyamatos adagolásával megpróbálja a drámatanár a tanács tagjait is egymás ellen fordítani azzal a céllal, hogy megnehezítse számukra a döntést.

3. Vizsgáljuk meg részletesen a különböző döntések lehetséges következményeit!

- Természetesen elképzelhető, hogy a döntés nagyon nehezen születik meg, vagy a csoport nem jut egységes álláspontra. Ebben az esetben érdemes szerepen kívül egyeztetni a döntések lehetséges következményeit, és sorban valamennyit megvizsgálni, kisebb csoportokban.
- Nem állítom, hogy a fenti vázlat tartalmazza az összes lehetséges következményt. Egy jó gondolkodású 7. osztályos csapatnál valószínűleg több furfangos megoldás is születhet. Tessék készülni erre is!

(Romankovics Edit)

Jövőkép

Bethlenfalvy Ádám – Nyári Arnold

Korosztály: 13- 14 éves diákoknak, kb. 15 fő

Fókusz: Felvállaljuk-e korábbi tetteinket, ha azok negatívan befolyásolhatják a jövőnket?¹⁵

Bemelegítő játékok:

¹⁵ Az I. DRÁMAÓRA-ÍRÓ VERSENY 2. díjas alkotása. (A szerk.)